

פרשת פנחס

הקדמת

הרב משה ארמוני שליט"א

כותבת התורה"ק בפרשתינו (במדבר כו א) "וַיְהִי אַחֲרָיֶהּ הַמִּצְוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר: שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמִעַלְמָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל יֶעָא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל".

מיד אחרי המגיפה צריך להסיק מסקנות לנסות להבין מדוע הקב"ה שלח את המגיפה שהרי אין מקרה בעולם, ולכן צריך למנות את העם ולשאת את ראשם כי הם הנוותרים ועליהם להמשיך את תפקידם בעולם. ובמאמר מוסגר נאמר כי גם התקופה הזאת בה אנו נמצאים ימי בין המיצרים, שהם ימים של אבלות לאחריהם יש את ז' שבועות הנחמה ואח"כ ימי התשובה ואח"כ זמן שמחתנו בסוכות, ויש פה מהלך של אבלות, נחמה, תשובה ושמחה והוא רמז לכל אחד ואחד שאחרי היסורים והצרות שהוא מקבל שיתנחם יפשפש במעשיו ואז יגיע לשמחה גדולה מתוך תשובה אמיתית. בימים הקרובים עתיד לצאת ספרנו החדש "כגן רווה" על עניני ביקור חולים, פטירה, גלגולי נשמות ותחיית המתים ומתוך הספר הבאנו את הקטע הבא הקשור לעניננו:

מה עדיף לאדם? להפטר מהעולם בפתאומיות, או לחלות ולמות מתוך יסורין? למות צעיר או זקן? הרבה בודאי יסברו שעדיף לאדם למות מיתת נשיקה כאשר עולה על יצועו ולא מתעורר בבקר, הרבה לא זוכים לכך ואולם גם זה אינו מושלם שהרי כשאדם אינו מודע למיתתו הקרובה אינו מצווה את בניו אחריו וגם אינו מכין את עצמו למות. המות עצמו הוא תיקון ותהליך שבו האדם מחליף את כתנות העור שלו, משכא דחיויא בכתנות אור, חלוקא דרבנן ועד כמה שהדבר ישמע מוזר גם איך למות זה ענין גדול בחיים¹!! וצריך האדם להתפלל בחייו² שתהיה לו מיתה הגונה ויספיק

¹ כגון (מועד קטן כח) רב אסי אתחזי ליה מלאך המות. א"ל אתרח לי לי יומין דאהדריה לתלמודי. דאמריתו אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. ביום שלשים אתא. אייל מאי כולי האי. אייל דקא דחקא רגליה דבר נתן.

² דכתיב (תהילים פרק לב,ו) על זאת יתפלל כל חסיד אֶלֶךְ לְעַת מְצֵא רַק לְשִׁטָּף מִיַּם רַבִּים אֶלְיוֹ לֹא יִגְיַע וּבִיאוֹרוֹ בְּגִמְרָא (ברכות ח) רב נחמן בר יצחק אמר לעת מצא זו

לתקן בחייו את מה שקלקל בגלגול זה ובגלגולים הקודמים, וכן למצות את היכולות שלו. צריך גם לְהַפְנִים כי כל מי שמאריך ימים צריך להפגש עם הזיקנה ואף על פי שבתפיסת העולם המערבית הזיקנה היא צרה, עובדה היא כמ"ש במדרש (ב"ר פרשה סה פסקה ט) שדווקא אברהם אבינו ע"ה תבע זיקנה, יצחק אבינו תבע יסורין, ויעקב אבינו תבע חולי, כי כל התביעות האלה הם לצורך תיקונו של האדם כי כשאדם רואה את קרוביו מזדקנים, מתייסרים או חולים, יש ומפשפש במעשיו ועושה תשובה, וכשעוברים אלו הדברים על האדם בעצמו יש ומכניע את יצרו ושב לאדונו, ומלבד זאת יש גם איכות מיוחדת בזיקנה שאין אצל הצעירים, ניסיון חיים עשיר, פחות יצרים וכו'. יעקב אבינו ביקש חולי, כי בעת חולי נשבר לב האדם והוא מתחיל לעשות חשבון נפש ועל ידי כך יש והוא משנה את דרכיו, החולי גורם להערכה של הבריאות ועוד שהחולי נותן לאדם אפשרות להפרד מהחיים ולהפרד מהקרובים אליו.

שורש המילה מחלה

שורש המילה מחלה בלשון הקודש מלשון מחילה, שהמחלה באה לאדם על מנת שיקח פסק זמן ויבין שצריך מחילה³ על מעשיו הרעים, אי נמי שעל ידי יסורי המחלה אדם מקבל כפרה ומחילה על מעשיו הרעים, ועוד יש לפרש כי מחלה מלשון חלל שהחטא יצר חלל בקדושתו של האדם ועל ידי כך נהיה האדם חולה, על מנת שישים אל לבו למלאות את זה החלל. גם המילה "חולה" היא מלשון חול חולין שפגם בקדושתו, וכן מלשון תוחלת כמ"ש (משלי יג יב) "תִּחְלַת מִמְּשָׁכָה מִחֻלָּה לֵב", כי כאשר הדבר שהוחיל וקיוה לא בא נחלה הלב.

מיתה שנאמר למות תוצאות תניא נמי הכי תשע מאות ושלושה מיני מיתה נבראו בעולם שנאמר למות תוצאות. תוצאות בגימטריא הכי הוּו קשה שבכלן אסכרא ניחא שבכלן נשיקה.

³ כתב הבא"ח (בניהו בן יהוידע נדרים דף מא) ידוע כל חולי יתהוה מן קלקול הדם שבאדם, ולכן שפע הרפואה צריך להמשך לדם, וכתב הרב משה זכות ז"ל שם אהיה ברבוע כזה א' א"ה אה"י אה"י"ה, עולה מספר דם, וזה סוד דם האדם שהוא סוד רביעית דם של חיות האדם, עד כאן דבריו, ולפי זה קלקול דם האדם יהיה מחמת חולשתו מן הארה זו של רבוע אה"י"ה שעולה ד"ם, שאינו יונק מהארה זו בשלימות, והסרת הקלקול מן הדם תהיה, ע"י תגבורת הארה זו. והנה חולה מספר מ"ט, ואם תוסיף עליו מ"ד כמנין רבוע אה"י"ה הנזכר שמאיר בו, אז יהיה כאן מספר מחילה, ולזה אמר רב חייא בר אבא, אין החולה עומד מחליו עד שמוחליו לו כל עונותיו, ובא רב המנונא לומר שחוזר במחילה זו לימי עלומיו, כי חוזר להיות לו חומר חדש כחומר של ילד, על ידי חזקו בהארת שם אה"י"ה ברבוע שעולה מספר ילד, וגם נעקר ממנו כל מין חטא, שיהיה כמו ילד שאין לו חטא ע"י מחילה זו שתהיה לו.

במלח שחרית וקיתון של מים מבטלן¹⁰. למדנו מדברי הגמרא האלה שעיקר הטיפול הפיזי במחלות צריך להיות דרך תזונה נכונה בזמן נכון¹¹ ובהסתפקות¹² ומזה נבין גם את ההיפך שאכילת מותרות¹³ ואכילה לא בזמן הנכון גורמים למחלות. המחלה עצמה היא חוסר איזון ופירוד בין מרכיבי הגוף, שכן הגוף מורכב מאש מים רוח ועפר וכל שינוי באיזון שבין המרכיבים גורם למחלה, וזה שכתוב "מחלה זו מרה", כי מרה היא ההעדף שדבק בחומר¹⁴.

ההסתפקות – מניעה ממחלה

טבע האדם כשיש לו מנה מבקש מאתיים ואינו מסתפק בשלו, אבל ברצות ה' שיחיה בנחת הוא נותן לו את מדת הסתפקות, שיהיה מרוצה במתנת ה' שמח בחלקו, והנה מי שאינו שמח בחלקו זה חולי רע שאינו נראה מבחוץ, כי לעיני האדם נראה העשיר

¹⁰ כתיב (מנחות דף צז) רבי יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרויהו בזמן שביית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים שולחנו של אדם מכפר עליו, ולכן מאחר ושוורש המחלות הוא רוחני בגלל העוונות שהאדם עושה וכשבית המקדש היה קיים מזבח מכפר, ועכשיו שאין מזבח הרי שאכילה נכונה על השולחן שהוא מזבח כפרה ומכפר על עוונותיו של אדם היא הרפואה.

¹¹ וחז"ל אכן נותנים דגש גדול על ארוחת הבוקר כי היא מספקת את צרכי הגוף לאחר צום של הלילה. ברגע שאוכלים ארוחת בוקר, מרגישים חיוניים ועירניים יותר ובנוסף היא גם יכולה להבטיח אכילה מבוקרת יותר במשך היום.

¹² וגם אם יאכל ריבוי דברים טובים יזיק לו יותר ממיעוט דברים רעים.

¹³ כמ"ש רבי יונתן אייבשיץ (ספר יערות דבש - חלק ראשון - דרוש ו) וז"ל: הכונה הסתפקות, שלא יבקש אדם מעדנים ותענוגות בני אדם, ברבורים ובשר שמן ויין רקח עסיס רמונים, כי זה מביא לידי מחלה וצער ודאגה ויגון ותוגה, ומזיקים שולטים בו, כי הוא מלא פשע וחבר לאיש משחית, אבל המרגיל עצמו לאכול לחם ומים, ובזה יהיה די סיפוקו, וזה יאכל בבקר בבקר לסעוד הלב ולחזק כחו, ואז יצא אדם לפעלו עבודת הקודש, ויהיה טוב לגופו, בריא אולם, לא ירגיש בשום חול, ויהיה טוב לנשמתו. ובספר החינוך - מצוה קסו וז"ל: וכמו שאמרנו **כי כל מותר משורש מחלה הוא**, ועל כן אמרו זכרונם לברכה שאין אשה רואה דם שלא יהיו ראשה ואיבריה כבדים עליה, ואין ספק כי באותו המותר מחלה להן ולכל הקרב בהן שום קירבה, וכל שכן בתשמיש שהוא תכלית הקירבה החמרית, וגם הולד הנוצר בעוד שאותו המותר מתגבר עליהם מעותד לחלאים רעים.

¹⁴ כמ"ש ספר נתיבות עולם ב (נתיב עין טוב - פרק א) מלאך המות כולו מלא עינים וחרבו שלופה בידו וטפה של מרה תלויה בו, והטפה הזאת היא ההעדף הגמור אשר בשביל אותו העדר מקבל האדם המיתה.

הנה עפ"י הקדמות אלו מובן כי לכל מחלה יש יסודות נפשיים⁴ ורוחניים⁵ וכשאלו מתקלקלים הגוף מתחיל לקרוס. טעותה של הרפואה הקונבנציונאלית⁶ שהיא מתייחסת אל המחלה רק במשמעות פיזית, וכשמטפלים במחלה רק בצורה של כדורים תמיסות ומרקחות ולא עושים חשבון נפש מדוע נחתה הצרה הזו⁷, בדרך זו לא מְשָׁשִׁים את הסיבה הרוחנית שבעטיה הגיעה המחלה ורק מטפלים בסמפטומים, ולכן יתכן שתחזור צרה גדולה מזו בעתיד כי כששוורש המחלה עדיין פעיל הוא עלול להצמיח את הבעיה מחדש. והקב"ה שולח מחלות לעולם כדי לגרום לאדם לשוב לקונו וליישר אורחותיו וכיון שמתקלקלים רק על הצד פיזי של המחלה נשארים הקלקולים והאורחות העקלקלות וחושבים, שרק הגורל גרם לחולה להיפגש עם וירוס או חיידק מסוים "ויילכו אחרי ההבל ויהבלו".

כותבת הגמרא (בבא קמא צב:) וז"ל: "וברך את לחמך ואת מימך" זו פת במלח וקיתון של מים מכאן ואילך "והסירותי מחלה מקרבך" ותניא מחלה זו מרה⁸ ולמה נקרא שמה מחלה ששמונים ושלושה⁹ חלאין יש בה מחלה בגימטריא הכי הווי וכולן פת

⁴ רגשות מוקצנים מביאים לחולי. לדוגמה פחד ואימה מוקצנים עלולים לפגוע בכליות, רגשות אשמה בשלפוחית השתן וכיו"ב.

⁵ חטאים עלולים לגרום למחלות. מסופר על המהרח"ו שכאב לו **הכתף** בגלל שלא עשה ברכת המזון **תכף** למים אחרונים.

⁶ חשוב לבאר כי הטענות נגד הרפואה הקונבנציונאלית המופיעות במאמר זה איננו מפאת חוסר ההערכה להשגים הגדולים וההתקדמות הגדולה שהיו ברפואה בשנים האחרונות, בוודאי שהושגו פריצות דרך אדירות בנושאים רבים במיוחד בהגשת סיוע מידי בהתקפות לב תאונות שבץ מוחי וכו'. אלא שלדעתי צריך שינוי בכיוון המחשבה ולשלב יותר מניעת מחלות, תזונה נכונה הסתכלות הוליסטית על החולי שתשלב גם הסתכלות נפשית ורוחנית, והחשוב מכל ניתוק המערכת הרפואית מתעשיית התרופות שמכתיבה היום לרופאים מה לתת לחולים בגלל בצע כסף. הרפואה צריכה להיות אינטרס של המדינה ולא של תאגידים אוהבי ממון.

⁷ לדוגמה יתכן וחרדה גדולה גרמה להתפרצות מחלה אוטואימונית אמנם השורש הרגשי הוא חרדה אבל השורש הרוחני הקודם לכך הוא חוסר אמונה ולכן צריך לתקן בשני המישורים האלה.

⁸ מרה ענינה הפרדה, כיס המרה הוא איבר קטן הממוקם בצמוד לכבד שהפרשותיו מסייעות בתהליך העיכול. לאחר ארוחה, כיס המרה מתכווץ והמרה מופרשת אל דרכי המרה ומשם לתריסרון. תפקיד מיצי המרה לפרק שומנים, קפאין וכלורופיל. דהיינו המרה מפרקת.

⁹ שמונים ושלושה הוא גימטריא יסוד (80) + 3 שהם רמז לברית הדעת ברית הלשון וברית המעור הכרותות זו עם זו (עין באריכות בריש ספרי נגבר יאזור חלציו ותרו"ץ). והם סיבת המחלות. דעות מעוותות דהיינו תפסת חיים מחשיכה הגורמת כעסים פחדים שגאה קנאה וכיו"ב מחלה את האדם. מה שאדם מכניס לפיו עם לשונו גורם לחלותו והרוב מתים מרוב תשמיש כמ"ש הטור (אורח חיים סימן רמ) אמרו חכמי הרופאים אחד מאלף מת משאר חלאים והאלף מרוב תשמיש.

רוח צפונית מרפאה מחלה

לאחר שהתבאר כי מחלה באה מהסיגים יובן מה שאמרו חז"ל שרוח צפונית מרפאה מחלה¹⁸, ולכן כל הארבעים שנה שהיו במדבר לא מלו כי לא נשבה להם רוח צפונית, ולכאורה קשה כי הרי מצפון תפתח הרעה, וכל מה שבא מצד צפון הוא מסטרא דיליה, ואיך היתה בזה רפואה?¹⁹

אלא שצריך לדעת כי כל חלי וכל מכה נמסרים לסטרא אחרא, ולכן על ידם צריכה להיות הרפואה כי אין הדין נמתק אלא בשורשו, כי המחלה היא מריבוי הסיגים והקליפות והיא משלהם ולכך כתוב: חלאים רעים ונאמנים בשליחותם, ולכן גם הרפואה על ידם שכך היה מקדם בימי חזקיה ספר הרפואות כולו לחשים וכשפים וענייני שמות וטומאות כי הכל מהצד שלהם, וגם משה רבינו ע"ה קיבל ממלאך המות את הסוד של הקטורת²⁰ לעצור המגפה. ולכן ביותר יש לאדם ליזהר כשחלה ויתרפא, שיהא עובד ה', כי הואיל רפואות על ידם²¹, עלול לסור מאחרי ה' ויראתו, ולכך צריך שימור.

ולכך הזוה"ק מכנה את אלו הרצים אחרי הבל העוה"ז ישנים ושינה בחוריהו²² ולכן עוברי עבירה הם כאילו ישנים ואינם חיים את החיים האמיתיים שהם חיי דבקות בה' יתברך ולעשות לו ית' דירה בתחתונים.

כאילו טוב לו, אבל האמת תורה דרכה שאם אין לו מידת ההסתפקות הוא תמיד סובל ונאנח, שכן כל הזמן רוצה יותר וככל שהוא עשיר גדול יותר כך רוצה יותר כי רוצה עוד מנה בהתאם לעשירותו. ולכן זוהי מחלה פנימית שאינה נרגשת כשאר חולי הנרגש ע"י דופק או מצב הדם, ולכן כתיב "והסרותי מחלה מקרבך" – מקרבך דייקא, שהיא מקנת בתוך האדם ואם אין לאדם עזר מלעילא להסתפק בשלו יפול בסופו של דבר לחולי אמיתי. "ברכת ה' היא תעשיר ואל תוסיף עצב עמה" לבקש מאתיים ולהיות נעצב בלבו, אלא ישמח בחלקו.

כותב הזוה"ק (ח"ג ר"ב) וזת"ד: וְשֵׁט דומה לעולם הזה שיש בו אכילה ושתייה (שהם עניי העוה"ז) קנה דומה לעולם הבא שאין בו אכילה ושתייה (אלא דרך הקנה יוצא קול התפילה והתורה שהוא עניי העולם הבא) (ועכשיו הזוה"ק מבאר איך כל היצר הרע והמחלות נכנסות באדם דרך אכילה לא נכונה) אחרי שהושט (שהוא ארוך כאות ו' היה משוטט בריבוי אכילה) שט ה-ו' מן ושט ועבר קדימה (ונהיה שטו בבחינת "שטו העם ולקטו") התארך ה-ו' (ונהיה ו' סופית) ונעשה לשטן ומי גרם לכך כי "שטו העם ולקטו" (ומילת שטו מלשון שטות). עכ"ל.

למדנו מכך כי שעת אכילה היא שעת מלחמה והאוכל בצורה לא ראויה וכן האוכל דברים שאינם ראויים מביא על עצמו מחלות.

ושט עולה בגימטריא שט"ו כמנין ז' פעמים אד"ם, שהם ז' מלכים דאדום שנתבטלו¹⁵, והכוונה האכילה דרך הושט מבררת את אותם ניצוצות הקדושה שהקב"ה בכוונת מכוון לא גמר לבררם בבריאת העולם והשאיר לאדם את המשך הבירור בסוד "אשר ברא אלהים לעשות", והיות והניצוצות האלו מלאים סיגים וקליפות הם יכולים להחטיא את האדם, וחטא מלשון מחסור¹⁶ מביא גם למחלות המתבטאות בצד הפיזי. ואם ישאל השואל ראינו עוללים וילדים קטנים עם מחלות קשות ומתי הספיקו לחטוא ולפגום? התשובה לכך היא שילדים אלו באים לעולם חולים מכח גילגוליהם או מהצלם¹⁷ שהורישו להם הוריהם.

¹⁵ שבע מלכי אדום שמתו הם רמז בכתבי קבלה לעולם התווה שעל שבריו ברא הקב"ה את עולם התיקון שהוא המלך השמיני הדר ואשתו מהיטבאל בת מטרד. שברים אלו לא נתבררו לגמרי בעת הבריאה והם ממשיכים להתברר על ידי בני אדם במצוות ומעשים טובים ובעיקר על ידי אכילה.

¹⁶ כמ"ש (מלכים א פרק א כא) "וְהָיָה כְּשֶׁכַּב אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ עִם אֲבֹתָיו וְהָיְתִי אֲנִי וְבָנֵי שְׁלֹמֹה הַטָּאִים". חטאים חסרים מהמלוכה.

¹⁷ סוד הצלם עיין בספר זה במאמר "כגמול עלי אמו", וכן בספרי כגן רוה – סוד הצלם, וכן ב"באתי לארמוני" חלק ו' סוד הושענא רבא.

¹⁸ ואולי זה הענין לקום בחצות לילה וללמוד תורה כמו שמבואר על דוד המלך (תהילים פרק נז פסוק ט) "עורה הנבל וכנור" – שביקש דוד המלך העירה אותי אתה הנבל וכנור התלוי על מטתי פתוח לצד הצפון וכיון שמגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו ודוד עומד ועוסק בתורה. ואם כן בחצות לילה מתחילה נשיבת רוח צפון ועל כן יש בזמן זה כח ריפוי.

¹⁹ הערת המגיה: צפון סטרא דגבורא, שהחולה מצטמצם כוחו הגופני והנפש נחלשת ואינה מתאוה לדברים החומרניים וכח הנפש האלהית מתחזק ולכן אמרו ז"ל: שכניה למראשותיו של חולה.

²⁰ שבת פט.

²¹ ואולי זה עוד סיבה של הטוב שברופאים לגיהנם.

²² לא קורא להם עינים אלא חורים כי אינם רואים את הצריך לראות שהוא הכח הפועל שבנפעל וכל מעיינם הוא תאוות העוה"ז.

משכיל לדוד

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת
הרב **דוד ברדא** שליט"א

גבורתו וקנאתו של פינחס
היתה בזכות האבות
וענין נשמות נדב ואביהוא
שנתלבשו בפינחס

המאורע שהביא את מעשה גבורתו וקנאתו של פינחס, לא נבע מתוך כעס ורצון להעניש את החוטא, אלא מתוך רחמים על כל כלל ישראל שעמדו בסכנת כליה. שהרי אף שמעשהו של פינחס שהשיב את החימה מעל בני ישראל, ובכל זאת ניספו עשרים וארבע אלף מישראל, מכל מקום מי יודע עד כמה היתה המגיפה מכלה, אלמלא מעשהו של פינחס. וכמ"ש בגמרא סנהדרין (פב). שאמר פינחס, רבש"ע, על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מישראל, והיינו דכתיב (תהלים קו). ויעמוד פינחס ויפלל ע"ש. כלומר, שהרי הקב"ה אמר ולא "כיליתי" את בני ישראל בקנאתי. דהיינו, שהיה בכוונת הקב"ה לכלות לגמרי ח"ו את בני ישראל. לכן קנאותו של פינחס לא היתה כדי לעורר על ישראל את הדינים ח"ו, אלא דוקא להיפך לעורר חסדים גדולים על עם ישראל ולהמליץ טוב עליהם, ולכפר על ישראל.

והנה במעשהו של פינחס כתוב בתורה: וירא פינחס וגו', ויקם מתוך העדה, ויקח רמח בידו ותעצר המגיפה מעל בני ישראל. ובבית מדרשו של התנא האלהי, בוצינא דנהורא, רבי שמעון בר יוחאי זיע"א **בזוהר הקדוש** (פרשת פינחס דף רלו ע"א) מה ראה, ראה אות **"מ"** שהיתה עפה ברקיע על ראשיהם של ישראל, והיתה צורת **"מ"** פתוחה **מלאה דם**. ואות זו היא סימן של מלאך המות [כי ה"מ" רוצה להבנות עם אות **ו'** ואות **ת'** ויהיה צירוף **"מות"**]. מה עשה פינחס עמד ונתלבש בגבורה החזקה שהיא שמאל הנקרא **"יצחק"**, [ומשום מעשה הזה זכה פינחס לימין, דהיינו שזכה לכהונה שהיא חסד] ויקנא בלבו, ונתעלה להיות בחשבון **"רח"**, כי **"פינחס"** בגימטריא **"רח"**, וכן **"יצחק"** בגימטריא **"פינחס"**. וכיון שראה אות **"מ"** לקח וחטף אותה ממלאך המות וחברה עמו, כיון שראה מלאך המות שפינחס חטף את האות **"מ"** מיד חזר למקומו. ואילו פינחס חברה עמו ונעשה מיד **"רמח"**. כי ה"מ" נתחברה עם הגימטריא **"רח"** שבשמו, ונעשה הצירוף **"רמח"**, זה שאמר ויקח רמח בידו. אחר כך, ראה אות **ו'** מן **"מות"** מעופפת ברקיע, וחטף אותה ושם אותה ב"רמח", ונשלם הצירוף **"רומח"**.

ולכאורה במה היה כוחו של פינחס להתגבר ולקום ולעשות מעשה כביר ואמיץ כזה. וראיתי להרב שפת אמת (פרשת פינחס, ד"צ ע"ג) שכתב: וזה שאמר שעשה פלילות עם קונו כי בהתגלות הפנימיות ועומק הדין הוא הרחמים כשיעמדו אברהם ויעקב מלהגן על בני ישראל יעמוד יצחק ויצדיק את בני"י בעומק הדין. וז"ש **פינחס** גימטריא **יצחק** ע"ש. אולם בבית מדרשו של רשב"י זיע"א לא משמע כן. דהכי איתא ברעיא מהימנא (פרשת פנחס דרל"א ע"א) דלמה נשתתף פינחס ביצחק, הוא משום שיצחק מסר עצמו למיתה, ומשום זה נתחבר שיהיה לו עזר. [וגם שפינחס קינא לאות ברית, ויצחק הוא היה ראש לנימולים שנימולו לשמיני. ולכן אמרינן בזוה"ק (פינחס דרל"ו ע"ב) פנחס דא יצחק. וכתב הרמ"ע מפאנו בספר גלגולי נשמות (סימן קנו) דהיינו מצד הגלגול ע"ש.

ועוד, שגם האבות הקדושים, אברהם ויצחק ויעקב נשתתפו עמו. שהרי אברהם מדרגתו היא **"חסד"** אז הוא נשתתף **"ב"חס"** של פינחס, ויעקב איהו **"פני אל"**. יעקב הוא **"פני"** של **פינחס**. ובשעה שהעולם הוא בצרה, ויש צדיק בעולם המקנא על הברית, מתחברים בו האבות, ובשבילם אמר משה, בצרת ישראל, זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך ע"ש. הרי מוכח להדיא, שבזכות שלשת האבות ע"ה, היה בכוחו של פינחס העוז והגבורה והאומץ לעשות את המעשה שעשה.

ולכן זכה פינחס שהוא אליהו במידת החסד בזכות אברהם אבינו ע"ה איש החסד. וכמ"ש הרב מגלה **עמוקות** (פ' פינחס דרוש א) צדיק כ'תמר י'פרח. ראשי תיבות גימטריא **"מאה ועשרים"**. **"אליהו הנביא"** בגימטריא **120**. שזכה שפרח מטה אהרן לבית לוי, וזכה למידת חסד, שהוא פינחס שלבש גבורה והגביר החסדים לזה גם כן צדיק כתמר יפרח. ונראה לעניות דעתי לרמוז כי, **"פינחס"** בגימטריא **"חסד יסובבנו"** בדיוק. והוא כמבואר.

ובבית מדרשו של רשב"י (פ' שמות ד"ג ע"ב) **מבואר**, **דיסוד** הוא נקרא **שמש**, הברית איקרי **שמש**. ועליו נאמר כי **שמש ומגן ה' אלקים** ע"ש. והרב קהלת יעקב (דל"ב ע"ב) כתב **דפינחס מדתו היתה מידת יסוד**. והנה צדיק כתמר יפרח. **"תמר"** בגימטריא **"שמש"**. לרמוז שציוה הקב"ה בשיטים "הוקע אותם נגד השמש (במדבר כח). ועוד מבואר בזוה"ק (פנחס דר"י ע"א) הם חטאו בברית שהוא סוד **"שמש"**, לכן יצטרכו לתקן במקום שחטאו נגד השמש ממש ע"ש. ועל פינחס אומר כארז בלבנון ישגה. **"ארז"** בגימטריא **"פינחס"**. ולבנון בסוד בית המקדש שלמעלה שנעשה אליהו כהן ומקריב קרבנות למעלה. ועיין להרמ"ע מפאנו בספר עשרה מאמרות, אם כל חי ח"ג (סימן כג) ע"ש. וגם **"ארז"**

הושיעה נא, אנה ה' הצליחה נא" ויש לרמוז "אנא" ר"ת אליהו נדב אביהו, לרמוז שאליהו הנביא כשבא בברית המילה מופיע הוא עם נשמות נדב ואביהו.

ויש לרמוז בפסוק באיוב הנ"ל: זכר נא וגו', "נא" ראשי תיבות נ'דב א'ביהוא. וגם המשך הפסוק איפה ישרים וגו'. "ישרים", בגימטריא "אבות העולם". שנשמת נדב ואביהוא ואבות העולם היו כלולים בו. וגם מה שנאמר על אליהו הנביא (דפינחס הוא אליהו) ויהי נא פי שנים ברוחך. "נא" ר"ת נ'דב א'ביהוא, שניים ברוח אליהו. ובכח אלו, זכה להתגברות השטן, ולהשיב חמתו של הקב"ה מעל בני ישראל, ועל ידי כך, השיב את חמתו של הקב"ה על עם ישראל ממות לחיים. שהרי "חמת" הם אותיות "מת חי", שהשיב פינחס בעוז גבורתו את חמתו של הקב"ה באף ובחימה ובקצף גדול את ה"מת" ונשאר "חי". עם ישראל חי. כלומר, סגר את האותיות "מת" באותיות "חי". ואע"פ שכתוב ויהיו המתים במגיפה וגו'. כבר אמרו בבית מדרשו של רשב"י זיע"א בזה"ק (פי פינחס דרל"ז ע"א) **זחס ושלוש שאפילו אחד מישראל מת**, אלא שבט שמעון, כשבאו הערב רב, נתערבו בנשים של שבט שמעון אחר שנתגיירו, והולידו בנים. מהם מתו בעגל, ומהם מתו במגיפה, והאחרים שנשארו מתו כאן. זה שאמר ויהיו המתים במגיפה, אשר מתו לא כתוב, אלא המתים. כלומר, שהיו מתים מכבר, כי הרשעים נקראים מתים ע"ש. כלומר, מה שהשיב הקב"ה את חמתו מעל "בני ישראל" דוקא. אבל מעל אחרים שהם ערב רב לא השיב. יוצא שמבני ישראל לא מת אחד. ועיין להרמ"ע מפאנו בספר עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"א (סימן ג) ע"ש.

וראיתי להרמ"ע מפאנו זיע"א בספרו עשר מאמרות אם כל חי ח"ד (פרק יט) שכתב: **דנשמת נדב ואביהוא הם משני קרני האיל של יצחק**. וכמ"ש בתהלים ותרים כראם קרני. וכ"כ הרמ"ע בספרו חיקור דין ח"ב (פ"ח) ובעמק המלך (דף כ ע"ב) ובמגלה עמוקות קמא (סו"פ וישב) ע"ש. **ושלשתם יחד נדב ואביהוא ויצחק נשמת פינחס שהוא אליהו הנביא**. ועוד "והנה איל" הוא סוד של אליהו הנביא כמ"ש הרב מגלה עמוקות (פנחס דרוש ד' עמוד רפד) ע"ש. **וני"ל בס"ד**, לרמוז בזה, "אליהו הנביא זכור לטוב". בגימטריא "קרני האיל" עם הכולל. ועוד ראיתי להרמ"ע מפאנו בספר עשרה מאמרות הנ"ל, חלק ג פרק כג) שאליהו הנביא מקריב בבית המקדש ממש השני תמיד, וכותב על עורות הקרבנות מעשיהם וזכויותיהם של ישראל, וזוהי כוונת ואשי ישראל ותפילתם, כי לפי שקטרג עליהם עתה בא לתקן. והוא כותב המצוות שאדם עושה אפילו בקצה הארץ, והאזור שהיה לבוש, אפשר כי היה מעורו של איל של עקידת יצחק, כדי להזכיר זכות

גימטריא "פינחס", ובמילת ארז נרמזין שלשה היכלות שהם שלושה גוונים אבות. א'הבה, ר'צון, ז'כות. וכך מבואר בבית מדרשו של רשב"י זיע"א (פרשת פקודי דרנ"א ע"א, ובדרנ"ב ע"ב) **אהבה לקביל אברהם. זכות, לקביל יצחק. רצון, לקביל יעקב** ע"ש.

עוד ראיתי בבית מדרשו של התנא רשב"י זיע"א בזה"ק הקדוש (פי פינחס דנ"ז ע"ב) שנשמות נדב ואביהו נתלבשו בפינחס, שבשעה שקינא פינחס על ברית הקודש, ונכנס בתוך ההמונים, והעלה את הנואפים על הרומח לעיני כל ישראל. כשראה את שבת שמעון, שבאו אליו בכמה המונים, פרח נשמתו של פינחס מחמת פחד, ואז שתי נשמות שהיו בלי תיקון, שהם נשמות נדב ואביהוא, קרבו לנשמתו של פינחס ונכלל עמה יחד. וא"כ חזרה אליו. ועל זה כתוב באיוב (פרק ד) זכור נא מי הוא נקי אבד. כלומר, שלא נאבד פינחס באותה שעה ולא אבד רוחו כשפרח ממנו. ואיפה ישרים נכחדו, **אלו הם בני אהרן נדב ואביהוא שחזרו לעולם על ידי שנתגלגלו בפינחס ונתקן להם מה שאבדו בחייהם דהיינו תיקון הברית ע"ש**. ומשמע שפינחס היו בו נשמות נדב ואביהוא, והיה כלול עם שלשת האבות. ויש לרמוז עפ"מ"ש במדרש תהלים (תהלים קיח, צ) יאמרו נא יראי ה', זה פנחס שהרג לזמרי. "נא", ראשי תיבות: נ'דב א'ביהוא.

ונראה הטעם שהרי בנדב ואביהוא נאמר, אשר לא צוה אותם (ויקרא י א) ואילו פינחס עשה מעשה שהוא הלכה ואין מורין כן. כי הבא לימלך אין מורין לו כן, כמ"ש בסנהדרין (פב). אלא קנאים פוגעים בו. ולא זו בלבד אלא שכשבא אצל משה רבנו נתעלמה ממנו הלכה. ואם כן פינחס תיקן בזה מה שהורו נדב ואביהוא הלכה בפני רבם, שהרי נמלך במשה. ולכן נתעברה בו נשמותיהם של נדב ואביהוא. וכן מצאתי נמי בחידושי הרי"ם (פי פינחס שם) שכ"כ ע"ש. ועוד שהרי בפרשתנו פי פינחס (פי פסוק כה) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה. ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלויים למשפחותם. ולכאורה קשה, מדוע אמר "אלה" לשון רבים והא רק פינחס היה, והיה צריך לומר לשון יחיד. אלא הכוונה "אלה" לשון רבים לנשמות נדב ואביהוא שנתלבשו בו, והם בני אהרן. לכך נאמר: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, שפינחס שהיה עד עכשיו בן אלעזר, הנה כעת נעשה ממש בן אהרן הכהן, על ידי שנכנסו בו נשמת נדב ואביהוא בני אהרן. וגם נדב ואביהוא נחשבים בן אהרן ולא בני אהרן, היות והם היו רווקים, שלא נשאו נשים. ואדם לא נקרא שלם עד שישא אשה, ונקרא חצי אדם, **וכשנתחברו יחדיו בנשמת פינחס חצי ועוד חצי נהיו גוף אחד**, לכן נקראו בן אהרן ולא בני אהרן. ונראה שמטעם זה נוהגים לומר בברית מילה את הפסוק "אנה ה'

לעולמי עד. ויש לרמוז "אליהו הנביא" (120) בגימטריא "אהבך ה' אלהיך" (120). ובמדרש רבה (הובא באור החיים שם) אמרו חז"ל: **פינחס הוא אליהו אשר הוא העתידי לבשר את עם בני ישראל בגלות האחרון, להשיב לב אבות על בנים, ולב בנים על אבותם.** ונזכה בקרוב ממש למשיח צדקנו הממשמש ובא, הנה בן דוד בא, קול דודי הנה זה בא, **[ויש לרמוז: "אליהו הנביא זכור לטוב" (בגימטריא 400) "גזע ישי" 400].** דהא תם עונך בת ציון, ולא יוסיף להגלותך. ואליהו הנביא משיח צדקנו מבשר באהבה, הנה משיח לישראל בא לעם ישראל. [ויש לרמוז: "אליהו הנביא" בגימטריא "סוד הגאולה"]. במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

אוצר דוד

מאוצרו הטוב של הרב דוד ברדא שליט"א מתוך ספרו **כתר דוד** על התורה מכתב יד

**משפחת יוב – ישוב יששכר הוריד אות ש'
משמו והוסיפה לבנו "יוב"
הטעם שאין אנו מבטאים בשם יששכר רק
בשי"ן אחת**

בני יששכר למשפחותם וגו', לישוב משפחת הישבי וגו' (פנחס כו-כג):

פירש רש"י, "ישוב הוא יוב האמור ביורדי מצרים כי כל המשפחות נקראו על שם יורדי מצרים".

וצריך להבין מדוע השתנה שמו של "יוב" ל"ישוב"?

והנה ראיתי להגאון רבי **דוד הלוי** (בעל טורי זהב על השלחן ערוך) בספרו **דברי דוד** (על התורה פרשת פנחס דף קיט ע"א) שכתב, דאביו יששכר קראו בתחילה "יוב", והיה מתרעם על אביו, **כי שם עבודה זרה היה בימיהם ונקראת "יוב"**, והיה מתבייש מזה, השיב לו אביו הנה בשמי יש שיין יתירה אוסיף אותה על שמך, ונקרא **"ישוב"**. ע"כ. גם **מרון החיד"א במדבר קדמות** (מערכת י אות לא) כתב בשם ספר דבק טוב (פי' פנחס) כך כתב, והוסיף בשם **רבנו אפרים על התורה** כתב יד מגאוני אשכנז הקדמונים, שיששכר נכתב בשני שיניין כדי לשים אות ש' אחת על "יוב" שהיה מבניו לקרוא לו ישוב לומר שהיו בעלי תשובה. ועל כן נראה יששכר כאלו נכתב בחד שיין ע"ש. ובאמת נמצא הוא במדרש ילקוט (פי' נשא) שנקרא **"ישוב"** על שם מרבה ישיבה דכתיב ומבני יששכר יודעי בינה לעתים ע"ש.

אבות לעולם ע"ש. והרי הוא כמבואר. ועוד מצאתי להרב מעבר יבוק (פרק רביעי עמוד שנט) שכתב, שמיתת נדב ואביהוא היה כמו עקדת יצחק, שממש בידו עקד אברהם איש החסד ויקח המאכלת לשחוט ולמצות כח הדין מבנו יצחק. אף כאן נדב ואביהוא מתו לעקור הדין. ע"ש. והוא כדברינו בס"ד.

ולכן זכה פינחס שהוא אליהו הנביא, שעליו נאמר **"אליהו בארבע"**, שהוא קופץ מן השמים לארץ בארבע קפיצות. **"אליהו"** בגימטריא **חמישים ושתים**. $52+4=208$. גימטריא **"פינחס"**, ולכן אליהו בארבע. וכ"כ הרב מגלה עמוקות (אופן ככד) ע"ש. ולפי זה מובן מדוע אליהו הנביא (שהוא פינחס) נאמר עליו אליהו בארבע, כמ"ש בגמ' ברכות (ח:): אליהו בארבע. ועיין למרן החיד"א בספרו דבש לפי (מערכת א אות טו"ב) שהביא בשם המקובלים ז"ל כי בארבע תיבות אלו **"אליהו הנביא זכור לטוב"** ישנם סודות גדולות. לכן צריך להזכירו בארבע תיבות ע"ש. [ויש לרמוז: **"אליהו הנביא זכור לטוב"** בגימטריא **"נשגב מאד"**, שיש בזה סוד נשגב מאד ממנו. וכדברי החיד"א הנ"ל]. והטעם שדוקא ארבע, הנה לפי דברי הזוה"ק הנ"ל נראה, שכתוצאה מחטאו של אדם הראשון בעץ הדעת קרה המות בעולם, שארבע פעמים כתוב, **ו'ת'קח מפריו**. **"מפריו"** הוא אותיות **מ'פריו**. והאות **"מ"**, היתה מצפה אל האותיות **ו' ת'ו**. בזמן שכתוב **ו'ת'קח, ו'ת'אכל, ו'ת'תן, ו'ת'פקחנה**. אז נבנית המות על העולם ע"ש. לכן גם כאן אליהו בארבע.

וזכות המעשה שעשה, זכה לכן אמור הנני לו את בריתי שלום. שהיא מידתו של זקנו אהרן הכהן זיע"א שנאמר בו אוהב שלום ורודף שלום, ומכח מהותו ככהן גדול, שתפקידו לכפר על בני ישראל, ולעשות שלום ביניהם לאביהם שבשמים, ומשום כך כאשר פינחס המשיך דרכו וכיפר על עם ישראל זכה למעלת הכהונה. וכל מעשיו ומטרותיו היו לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים ובתוך עם ישראל עצמם. ופנחס הוא אליהו. כמ"ש בפרקי דרבי אליעזר (פרק מז) אמר לו הקב"ה, אתה נתת שלום בין ישראל ובניי בעולם הזה, אף לעתיד לבוא אתה הוא שעתידי ליתן שלום ביני לבין בניי. ואמרינן במסכת עדויות (פי"ח משנה ז') **אין אליהו בא אלא לעשות שלום בעולם** ע"ש. וגם כאן הקב"ה בירך אותו שיעשה שלום בעולם. והוא כתשלום גמול על השלום שעשה כביכול בין הקב"ה ובין ישראל ועצר המגיפה. וע"ע להרב תורה תמימה (פנחס כה, אות כג) ע"ש. ובתרגום יונתן (שם) איתא: הנני "נותן" לו את בריתי שלום. ואעבדיניה מלאך קיים, חי לעמא למבשרא גאולתא בסוף ימא ע"ש.

וגם בזה שהשיב פינחס הוא אליהו, את חמתו של הקב"ה, אהבו השי"ת ונתן לו את בריתו שלום

הובא בספר פרדס יוסף (הנדפס מחדש, פ' פנחס) שהרי מבואר בבית יוסף (או"ח סימן לב) בשם הר"י אלכסנדר, הטעם הנכון לאות "ש" שעושים בתפילין של ראש, משום ששם הוי"ה בא"ת ב"ש עולה "ש" עכ"ד. [וביאורו כך: י' בא"ת ב"ש, הוא מ (40). ה' בא"ת ב"ש הוא צ (90). ו' בא"ת ב"ש הוא פ (80). ה' בא"ת ב"ש הוא צ (90) סך הכל שלוש מאות כמנין אות "ש"]. ולפי זה נפלא הדבר, שכיון שבתחילה נתן יששכר לבנו שם כמו של עבודה זרה, פייסו אחר כך כשנתן לו אות "ש" בשמו שהוא שם הוי"ה ברוך הוא.

ואנכי הצעיר ודוד הוא הקטן ברגליו אעבורה להביא ראייה בס"ד, שאות ש רומזת לשם הוי"ה ברוך הוא, וגם לשלשת האבות ממאי דאיתא בבית מדרשו של רשב"י בזוהר הקדוש (פרשת פנחס רע"א מהימנא דף רלא ע"א) אות "ש" של שם שד"י יש בה שלשה ענפים של שלשת האבות, שהם יהו"ה (אברהם), אלהינו (יצחק), יהו"ה (יעקב). שלש שמות לקבל שלש ענפי אבות ע"ש. הרי לפניך שאות "ש" שפייס יששכר ונתן לבנו "יוב" היא לא רק רומזת לשם הוי"ה ברוך בלבד, אלא באות "ש" יש בה גם חשיבות יתירה שרומזת על שלשת האבות שהם רמוזים בשם הוי"ה ברוך הוא.

מגדל דוד

מדור מגדולי ישראל לאורם נלך

רבי משה קורדובירו- הרמ"ק - כ"ג תמוז ה' ש"ל

מגדולי המקובלים בעיר צפת היה המקובל רבי **משה קורדובירו** זצוק"ל המכונה **הרמ"ק**, אשר נולד בשנת הרפ"ב. בית אבותיו וארץ מולדתו לא נודעו, אך שמו מעיד עליו שהיה ממשפחה ממגורשי העיר קורדובה שבספרד, באותו זמן היתה העיר צפת אבן שואבת לפליטי ספרד. בשנת ה' רצ"ח בהיותו כבן שש עשרה שנה, נסמך לרבנות על ידי רבי **יעקב בירב** זיע"א. את ידיעותיו בתורת הנגלה ינק מגאון עוזנו, מרן רבי **יוסף קארו** זצ"ל, בעל השולחן ערוך והבית יוסף. בהיותו בן עשרים למד סתרי תורה ממורו ורבו בחכמת הקבלה המקובל האלקי רבי **שלמה אלקבץ**, שהפך ברבות הימים לגיסו. במהלך השנים ייסד ישיבה לחכמי הקבלה בצפת ונעשה לגדול המקובלים ולמעייין המתגבר, עד שרבו **מרן הבית יוסף הפך לתלמידו בחכמת הקבלה**. בין תלמידיו נמנו רבנו **חיים ויטאל**, מגדולי תלמידי רבנו האר"י, **רבי אליהו די וידאש**, מחבר ספר ראשית חכמה, ורבי **אברהם גאלאנטי**.

ומצאתי להגאון רבי יהודה אסאד בשו"ת יהודה יעלה חלק ב' (אבן העזר סימן קו) שהביא טעם הנ"ל בשם ספר קיצור נחלת יעקב והובא בספר שערי תפלה למוהר"ז הענא (אות שכג) בשם מדרש [עיין במדבר רבה פרשה יג סימן טו] שבני יששכר היו בעלי ישיבה באהל התורה, והיה בנו של יששכר נקרא בשם **"יוב"**, ונתן לו אביו אות אחת משמו, והוא השי"ן הכפולה וקראו **"ישוב"**. וכ"כ הגאון רבי חיים פלאגי בספר רוח חיים ח"א (חיו"ד סימן רס אות יב, דף קנט ע"ד) בשם ספר דבק טוב (פ' פנחס) שיששכר קרא לבנו **"יוב"**. ולפי שהיה באותו הזמן עבודה זרה ששמה **"יוב"**, נתרעם על אביו בזה, ונתן לו יששכר אות שי"ן משמו, ונקרא **"ישוב"** ע"ש. וע"ע להרשב"א בתשובה חלק ז' (סימן תקכז) ע"ש. ונראה דאפילו שיששכר קרא לבנו **"יוב"**, ושם זה היה יחידי ולא היה דומה לו בעולם, מכל מקום כיון שנעשה שם כזה לעבודה זרה, לא יעלה לריח ניחוח לפניו שצדיק כמו **"יוב"** יקרא בשם עבודה של עבודה זרה לכן נקרא **"ישוב"**, מלשון יושב באהלה של תורה.

ולפי זה יובן היטב מדוע אנו קוראים בתורה **ישכר** רק באות שין אחת ולא בשתיים. כיון שהאות שין השניה של יששכר הועברה לידי בנו **"יוב"** ונקרא כעת **"ישוב"**. אולם ראיתי להרב בני יששכר זצ"ל והובא בספר דבש וחלב (פ' פנחס דף קכא ע"א) שכתב, פליאה היא בעיני על הרב בני יששכר זצ"ל שהתנגד למנהג כשקוראים בתורה בשם יששכר לא מבטאים השי"ן השני, וצווח ככרוכיא על מנהג זה וסיים מתוך כעס **ישכר** פי דוברי שקר. **ופלא על הרב בני יששכר דכל רז לא אניס ליה**, דיש מקור נאמן למנהג זה ממה שהבאנו לעיל, ובפרט שכך כתבו גם **בדעת זקנים מבעלי התוספות** (בראשית ל"ח) יששכר, יש בו שני שינין, אחת בשביל משמעות דנתן אליהם את שכרו, ואחד כנגד שכר שכרתך שהוא לשון גנאי, ולכן אינה נקראת. דבר אחר משום הכי אין נקראת לפי שניתנה ליוב בנו, אמר יששכר אין יוב שם הגון אוסיף לו אות אחת משמי ע"ש. הרי מבואר להדיא מדברי רבותינו בעלי התוספות שיש טעם הגון ונאמן שלא מבטאים את האות שין השניה של יששכר. וכ"כ בספר נחלת יעקב הנ"ל, שמכאן מקור למנהג שנוהגים קצת קהלות לקרוא בתורה עד פרשת פנחס יששכר בשני שינין, ומפרשת פנחס ואילך בשין אחת ע"ש. וכן נהג הגאון רבי יוסף דוב הלוי סולוביצ'יק זצ"ל שעד פרשת פנחס קראו מספק כל פעם שמופיע השם הזה ב' פעמים, פעם אחת בשי"ן אחת, ופעם אחת בשני שינין. ומפנחס ואילך קראו רק בשי"ן אחת וכמבואר בספר נפש הרב (עמוד 312) ע"ש.

וטעם נפלא נוסף על הוספת אות "ש" מיששכר לבנו **"יוב"** מצאתי להרה"ג רבי גדליה רבינוביץ זצ"ל

חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ, שהרמ"ק נסתלק מן העולם ולא היה בו חטא, לכן יש לתלות את סיבת פטירתו על חטא עץ הדעת החטא הראשון שנקסה מות לעולם.

הרמ"ע מפאנו כתב ביאורים על ספרי הרמ"ק בהקדמתו לספרו כתב: "ובאמת רב מובהק הוא לי מתוך ספריו .. וחייב אני לו מורא וכבוד בשני העולמות", אף שלא הכירו מעולם. מסופר כי לאחר פטירת הרמ"ק, הזיל הרמ"ע אלף זהובים אדומים מכיסו לאלמנת הרמ"ק בעד זה שתשאל לו להעתיק את ספר "אור יקר" שחיבר הרמ"ק, פירוש על הזוהר הקדוש, מלבד הוצאות הסופרים והנייר. מרן החיד"א מעיד כי ראה בספרייה באיטליה את העתק הספר "אור יקר" שהועתק עבור הרמ"ע. ולפי המציון בו נשלמה העתקתו בשנת שמ"ב והוא כולל ששה עשר כרכים בכתב יד כמבואר בשם הגדולים (מערכת א אות נו) ע"ש. זיע"א.

כשלושים ספרים נכתבו על ידי רבי משה קורדובירו, ספרו המפורסם בקבלה הוא "פרדס רימונים". כמו כן ידוע ספרו "תומר דבורה", על מוסר ויראת שמים. רבי ישראל סלנטר מגדולי תנועת המוסר אמר, שכל מי שיהיה רגיל בספר תומר דבורה יוכל לבא למדרגת אהבת ישראל. מרן החיד"א בספרו ציפורן שמיר כתב, ואשרי אדם שומע לשקוד על דלתותיו של ספר תומר דבורה. והשל"ה הקדוש הבטיח, וכל מי שרגיל בספר הזה ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש מובטח שהוא בן העולם הבא.

בשנת ש"ל (1570) הגיע לצפת רבנו האר"י זיע"א, אך תקופה קצרה אחר הגיעו ביום רביעי כ"ג בתמוז שנת הש"ל (1570) שקעה החמה בצהרי היום, בהיותו בן מ"ד שנים, השיב רבי משה קורדובירו את נשמתו אל צור מחצבתה. ורבי יוסף קארו הספידו וקרא אחריו, "כאן נגנז ארון התורה". ותלמידו הצעיר רבי יצחק לוריא אשכנזי האר"י הקדוש העיד, כי שני עמודי אש ליוו את מיטתו של הרמ"ק ודרש עליו את הפסוק, וכי יהיה באיש

בקרוב

ספר כגן רוה בהוצאה חדשה

המעוניינים לעזור בהוצאת הספר לאור או לעשות הקדשה לעילוי נשמת, רפואה הצלחה וכי
יצור איתנו קשר 02-5868041
או באימייל lior@armoni.info
בשורות טובות.